

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 26. junija 1924.

Telefon štev. 552

STEV. 75.

Dr. M. Obersnel:

K vprašanju carinske zaščite naše železne industrije.

III.

Najboljši dokaz za resničnost trditve, da je sedanja carinska zaščita naše industrije železa in jekla nezadostna, nam nudi razmerje med tržno ceno železa in jekla ter višino uvozne carine po sedanji tarifi ter primerjanje teh podatkov z razmerjem, ki se smatra pravilnim v državah z močnejše razvito, torej za konkurenčni boj boljše usposobljeno industrijo.

V sledečem navedene cene proizvodov naših tvornic so cene iz prve polovice meseca junija t. l., pod pritiskom inozemske konkurence izravnane s cenami uvoženega železa in jekla. Pri teh cenah obratujejo naša podjetja spričo omejenega obratovanja z učinkovito izgubo. — Razvrstitev proizvodov se naslanja na carinsko tarifo.

Postavka 536/3: Nefasonirano železo, četverostrano, okroglo, polokroglo, valjano; železo za gradbeno obrt; železo za obroče. Carina znaša z nadavkom 72 Din za 100 kg.

Po nazivoslavlju, ki se uporablja v trgovini z železom in jeklom, spada pod to postavko vse v sledečem navedeno blago:

a) železo v šipkah in drogovi, okroglo, polokroglo in kvadratno, betonsko železo in valjana žica preko 5 mm debeline; cena tem izdelkom je 370 do 460 Din za 100 kg, franko tvornica, razmerje med ceno in ceno torej 15.6 do 19.4%;

b) ploščasto železo; cena 370 do 590 Din; razmerje 12.2 do 19.4%;

c) vroče valjano tračno železo, najmanj 1 mm debelo; cena 510 do 700 Din; razmerje 10.3 do 14%;

d) hladno valjano tračno železo, najmanj 1 mm debelo; cena 660 do 940 Din; razmerje 7.7 do 10.9%;

e) martinsko jeklo v valjanih šipkah; cena 400 do 960 Din; razmerje 7.5 do 18%;

f) martinsko jeklo v kovanih šipkah; cena 900 do 1200 Din; razmerje 6 do 8%;

g) topilniško (specialno) jeklo v valjanih šipkah; cena 1400 do 1800 Din; razmerje 4 do 5.1%;

h) topilniško (specialno) jeklo v kovanih šipkah; cena 1800 do 13.000 Din; razmerje 0.5 do 4%.

Postavka 536/4 b: Fasonirano železo v oblikah L in +; carina znaša istotako 72 Din za 100 kg. Sem spada po običajnem nazivoslavlju

a) kotno železo; cena mu je 380 do 430 Din; razmerje torej 16.7 do 18.9%;

b) križasto železo; cena 460 do 480 Din; razmerje 15 do 15.7%.

Postavka 536, pripomba: Apretirano železo v šipkah; carina 18 Din za 100 kg.

Sem spadajo n. pr. tudi okroglo, ostružene ravne osovine; cena jim je 900 do 1500 Din za 100 kg; razmerje carine napram ceni 1.2 do 2%. Carina za ostruženo okroglo železo je torej mnogo nižja nego carina na neobdelano železo.

Postavka 537/1 a: Črna pločevina debeline 1 mm in več; carina 90 Din za 100 kg. Sem spada

a) pločevina debeline 4 mm in več; cena 430 do 490 Din; razmerje 18.3 do 20.9%;

b) pločevina debeline 3 mm; cena 510 do 540 Din; razmerje 16.6 do 17.6%;

c) pločevina debeline 2 mm; cena 600 in 630 Din; razmerje 14.3 do 15%;

č) pločevina debeline 1 mm; cena

660 do 700 Din; razmerje 12.8 do 13.6%.

Postavka 537/1 b: Črna pločevina izpod 1 mm debeline; carina 18 Din za 100 kg. Sem spada razen široke pločevine, ki se v naši državi še ne izdeluje, tudi hladno valjano tračno železo, ki se izdeluje, in sicer v debelini od 0.04 do izpod 1 mm in v širinah od 6 do 190 mm; cena mu je 660 do 1225 Din za 100 kg; razmerje carine napram ceni torej 1.5 do 2.7%.

Postavka 538/1 a: Žica, vlečena, neprevlečena z drugimi kovinami, debeline 1 mm in več; carina 90 Din za 100 kg. Sem spada navadna železna žica označene debeline; cena 550 do 1020 Din za 100 kg; razmerje carine napram ceni 8.8 do 16.3%.

Postavka 538/1 b: Žica iste kakovosti izpod 1 mm debeline; carina 90 Din za 100 kg; žica izpod 1 mm se izdeluje v državi do 0.4 mm debeline; cena ji je 840 do 1400 Din; razmerje carine napram ceni 6.4 do 10.7%.

Postavka 538/2 a: Žica debeline 1 mm in več, pocinkana ali pobakrena; carina 108 Din; cena 615 do 1300 Din; razmerje torej 8.3 do 17.5%.

Postavka 538/2 b: Žica izpod 1 mm debeline, pocinkana ali pobakrena; carina 108 Din za 100 kg; cena 910 do 1930 Din; razmerje 5.5 do 11.8%.

Postavka 540: Železniške tračnice v teži do 21 kg na tekoči meter; carina 72 Din; cena 350 do 400 Din; razmerje carine napram ceni 18 do 20.5%. Ali ta carinska zaščita je popolnoma iluzorna, ker je po točki III. razpisa C. br. 61.602 z dne 22. septembra 1920. l., ki je po določbah ustave uzakonjen, za tračnice vseh vrst brezpogojno zagotovljena oprostitve od uvozne carine.

Postavka 557/1 b: Žebliji (žičniki); carina 108 Din za 100 kg; cena 590 do 1870 Din; razmerje carine napram ceni torej 5.8 do 18.3%.

Ako vzamemo pri vseh navedenih posameznih izdelkih naše domače železne industrije kot merilo povprečno ceno med najnižjo in najvišjo, ugotovimo po višini carinske zaščite sledeče skupine proizvodov:

1. Brez vsake resnične carinske zaščite so železniške tračnice (do 21 kg na tekoči meter).

2. Carinska zaščita znaša od vrednosti

a) 1.6 do 4.5% pri aprethiranih šipkah, hladno valjanem tračnem železu izpod 1 mm debeline in pri specialnem jeklu v šipkah;

b) 7 do 9.3% pri martinskem jeklu v kovanih šipkah, pri žici izpod 1 mm debeline in pri hladno valjanem tračnem železu 1 mm debeline ali več;

c) 12 do 14.6% pri žičnikih, vroče valjanem tračnem železu, žici nad 1 mm debeline, martinskem jeklu v valjanih šipkah in pločevini do največ 2 mm debeline;

č) 15.3 do 19.6% pri fasoniranem železu, pri okroglem, polokroglem ter četverostranem železu in pri pločevini debeline 3 mm ali več.

Zaradi primerjanja bodi tu ugotovljena višina carinske zaščite nekaterih izdelkov železne industrije v Italiji:

Valjano železo v šipkah, okroglo, nad 8 mm debelo, 38%;

valjano železo v šipkah, okroglo, od 5 do 8 mm, 44%;

valjano jeklo v šipkah, okroglo, nad 8 mm, 26 do 64%;

valjano jeklo v šipkah, okroglo, od 5 do 8 mm, 29 do 69%;

hladno valjano tračno železo, 1 mm ali več, 32 do 45%;

pločevina, debeline 4 mm ali več, 38 do 42%;

pločevina, debeline 1.5 mm, 39%;

vlečena žica, debeline 2 mm, 27%;

vlečena žica, debeline 1 mm, 27%;

vlečena žica, debel. 0.4 mm, 30%;

železniške tračnice 41 do 47%;

žebliji (žičniki) 40 do 90%.

Carinska zaščita v bivši Avstro-

Ogrski je znašala pred vojno pri železu v šipkah 33%, češkoslovaška carinska zaščita znaša 38%, poljska 33% od vrednosti.

Ako primerjamo te podatke in ako hočemo označiti po njih višino sedanje carinske zaščite domače produkcije železa pri nas in drugod, ugotovimo:

1. Grobi izdelki so drugod v povprečno najmanj dvakrat višji meri zaščiteni nego pri nas.

2. Čim višja je vrednost proizvoda, čim več je torej v njem domačega dela, ki se bo moralo zaščititi, tem manjša je pri nas carinska zaščita, dočim je drugod tudi pri stopnjujoči se vrednosti proizvoda carinska zaščita povprečno v stalno enakem razmerju.

Iz teh ugotovitev izhajajo iz stališča zaščite domačega dela sledeče zahteve:

Pobiranje rentnine in invalidskega davka od obresti hranilnih vlog.

V številki 65. z dne 3. junija t. l. smo opozorili na neskladnost čl. 152. in 159. finančnega zakona za leto 1924/1925, ki urejajo davčno dolžnost obresti hranilnih vlog. Med tem je pa generalna direkcija neposrednih davkov pod št. 14.321 ex 1924 to neskladnost pojasnila nastopno:

»Predzadnji odst. čl. 152. finančnega zakona se glasi: Invalidski davek se odplačuje tudi od davka na obresti hranilnih vlog in na podobne dohodke, od katerih se pobira davek na obresti z odbitkom. Vendar pa se ta davek ne pobira od onih hranilnih vlog pri denarnih zavodih, katerih letne obresti ne znašajo več nego 100 dinarjev.

Nadaljnji čl. 159. omenjenega zakona se glasi: Vključ zakonskim odredbam, ki se nanašajo na obdačevanje obresti od hranilnih vlog in po tekočem računu, so obresti do letnih 5000 Din oproščene plačevanja davka na dohodek od glavnice z vsemi državnimi pribitki in samoupravnimi dokladi, kakor tudi invalidskega davka. Ta oprostitve velja od dne 1. aprila 1924.

Da se ta člena, ki sta na prvi pogled neskladna, ne bi napačno izvajala, objavlja generalna direkcija sledeče tolmačenje:

Za l. 1923. in prve tri mesece leta 1924., to je do dne 1. aprila 1924, so bile vse obresti od hranilnih vlog in po tekočem računu zavezane invalidskemu davku in neposrednemu davku z vsemi državnimi pribitki. Le obresti onih hranilnih vlog pri denarnih zavodih, katere niso znašale na leto več nego 100 Din, so bile v označeni dobi oproščene invalidskega davka.

Od 1. aprila 1924 dalje so vse obresti hranilnih vlog in po tekočem računu do vseh letnih 5000 Din brez ozira na višino obrestne mere oproščene tako neposrednega davka z vsemi državnimi pribitki kakor tudi invalidskega davka.

Potemtakem so vse obresti hranilnih vlog in po tekočem računu, ki znašajo na leto 5001 Din ali več brez-

1. Višina carinske zaščite domače produkcije železa naj se bolje prilagodi strogo zaščitni smeri, ki prevladuje v dobi po vojni v gospodarski politiki drugih držav.

2. Carinska zaščita naj se spravi v pravilnejše razmerje napram stopnjujoči se vrednosti proizvoda, izhajajoči iz nadaljnjega podelovanja.

Da se morejo ukiniti vse splošne, na nobene pogoje vezane oprostitve od uvozne carine pri onih proizvodih, ki se izdelujejo v naši državi, je tako samo ob sebi umljiva zahteva, da bi bila vsaka utemeljitev odveč.

Industrija železa in jekla pričakuje od nove carinske tarife, da bo tem postulatam ustrezala. Nedogledne posledice bi imelo za našo industrijo, ako bi tudi sedanja, gotovo za daljšo dobo merodajna revizija carinske tarife odrekala domačemu delu potrebno zaščito ali ako bi ostale tudi v novi tarifi vse one grobe neskladnosti, ki jih ima sedanja tarifa.

Konečno bo brez dvoma tudi v naši gospodarski politiki obveljala strogo zaščitna smer. Ali naša železna industrija je po dolgotrajnem hiranju in propadanju že tako oslabiljena, da dolgega odlašanja ne more več vzdržati. Ako je torej državi na tem, da ji pomore, naj to stori prav kmalu, kajti drugače bo prepozno.

pogojno še nadalje zavezane neposrednemu davku in invalidskemu davku. One obresti pa, ki na leto ne presegajo 5000 Din, so zavezane davku le za prve tri mesece leta 1924. Da morejo finančne uprave davek pravilno preračunati, naj zahtevajo od denarnih zavodov, da z bilanco za odmero rednega davka sočasno predložijo tudi seznam vložnikov z nastopnimi podatki: vsota vlog, skupna vsota obresti, ki so se izplačale ali v dobro pisale, in doba, za katero so obresti preračunjene. Ko finančne uprave dobe te seznane in ugotove, da se v seznamu izkazana vsota ujema z vsoto, izkazano v bilanci, odmerijo davek nastopno:

Najprej preračunajo celoletno vsoto davka z vsemi pribitki za vse obresti. Na obresti izpod 5000 Din predpišejo davek samo od ene četrtine, od ostalih obresti pa na dosedanji način v polnem iznosu sorazmerno s časom, v katerem so obresti natekle.

Finančne uprave naj pazijo, da se pri vložnikih ali lastnikih tekočih računov, ki imajo vloge na več hranilnih knjižic ali več tekočih računov, vse knjižice in tekoči računi seštejejo in odmeri davek od celotne vsote. Vsako naknadno deljenje vlog v svrhu davčne oprostitve je kaznivo po čl. 111 zakona o neposrednih davkih.

Čim finančna uprava davek na ta način preračuna, naj pozove denarne zavode, da ga plačajo.

S tem pojasnilom je jasno izraženo, da velja določilo čl. 152. finančnega zakona za l. 1924/1925 le glede obresti, ki so dotele do konca meseca marca 1924, glede obresti za nadaljnji čas pa določilo čl. 159. omenjenega zakona, ki oprošča davka (rentnine in invalidskega davka) vse obresti, ki na eno leto preračunjene ne presegajo zneska po 5000 Din. Kar se tiče načina predpisa je brezdvomno, da se bo v Sloveniji vse poslovanje izvršilo povodom obravnavanja »C« izkazov, s katerimi se pri nas odpremlja potom odbitka pobrana rentnina.

I. Š.

Naša industrijska politika.

(Konec.)

Gotovo tako postopanje ne bi bilo moderno in ne odgovarja demokratični državi; spominjalo bi na minule veke, v katerih je država prosto razpolagala s svojimi podaniki.

Moderna administracija ne sme s svojimi naredbami posegati v čuvstva in običaje svojega naroda, ne sme menjati obstoječih razmer in se ne sme spuščati v sumljive eksperimente, ki vplivajo škodljivo ne samo na blagostanje dotičnih industrij, temveč tudi na ekonomski položaj države same. Industrija se razvija samo polagoma in ne z nasilnimi eksperimenti. Napačno je, da državni uradnik, ki ima dolžnost, da štiti in pospešuje industrijo, pokliče na pomoč Ministrstvo vojne, od katerega se gotovo ne more pričakovati potrebne naklonjenosti za razvoj industrije.

V ostalem mišljenje, da so industrijska podjetja v središču države mnogo varnejša nego na periferiji, danes ne velja več, ko aeroplan, ki s pomočjo svojih instalacij in osvetljave lahko tudi po noči odkriva vsak predmet, bombardira industrijska podjetja v središču zemlje in jih uniči.

Naloga merodajnih faktorjev je torej, da razmišljajo, na kak način je treba razvijati našo mlado industrijo, katera — to se vidi iz knjig g. Savića — po vojni upada v raznih panogah, tako da industrije, ki so prej proizvajale na stotine vagonov, proizvajajo sedaj samo deseti del predvojne proizvodnje.

Predlogi, ki jih je stavil g. Savić v svojem članku dne 15. februarja t. l., niso ugodni za potrebni razvoj naše industrije. Industrija, ki že obstoja, se mora čuvati. Treba je samo tam, kjer so pogoji za to, ustanavljati nove industrije in s pripravno propagando pridobiti tuji kapital, če ni domačega. Ogrska je svoj čas s pametno davčno in prometno politiko jako dobro pospeševala razvoj industrije. Zakaj ne bi mi sledili temu primeru, namesto, da s slepo ekonomsko politiko — katera hoče s povišanjem davkov, pristojbin in carinskih tarifov rešiti državo — odvrčamo vsak podjeten duh.

Naša administracija mora samo gledati, da pri odobravanju in osnovanju industrijskih podjetij upošteva državne potrebe ter da obdrži potreben vpliv, da določa tarife pridelkom, ki so državi sami neobhodno potrebni. To se da izvesti sistematično, ker si po rešenju ministrskega sveta od 15. februarja t. l. Ministrstvo trgovine pridruže končno odobritev za ustanavljanje industrijskih, fabričnih podjetij in delniških družb v celi kraljevini.

Koliko se more koristiti s pometnim urejevanjem obstoječih podjetij, vidimo iz sledečega primera.

V bližini Zaječarja, v selu Bor, ima francoska družba Borskih rudnikov s sedežem v Parizu svoj rudokop in topilnico za izdelavo surovega bakra, ki se potem v inozemstvu rafinira. Ta rudokop je v začetku tega stoletja odkril, oziroma zopet odkril rudarski inženjer Šistek, ki je bil v službi g. Đorda Vajferta. S francoskim in belgijskim kapitalom se je ustanovila družba »Société anonyme des mines de Bor«. Rudokop je skoro eden izmed največjih na svetu in računa se s pridelkom dnevno 600 ton rude. Ruda sestoji iz 5% bakra, 45% silicija, 26% žvepla, 20% železa, 4% aluminija in 4% drugega, med ostalim tudi srebra zlata. Uprava rudokopa izdeluje na lahek način črni baker s tem, da najprej v pečeh stopi bakreni kamen, ki ima 40% bakra; še žitko bakro teče v konverter, kjer se s primešavanjem silicijeve kisline stvarja črni baker s 99% Cu. Koliko postranskih produktov se izgubi s takim neracionalnim delom! Črni baker, ki ima v sebi še plemenite kovine — vsaka tona ima 5 gr. zlata in 50—80 gr. srebra — ni pripraven za navadno rabo, ker je bil predrag. Namesto, da bi se rafiniralo v naši državi, izvažajo družba baker na Francosko, kjer ostane čisti baker in plemenite kovine. Potem se mora uvažati potreben baker in drago plače-

Občni zbor gremija trgovcev za politični okraj Ljubljana okolica.

V torek dne 24. junija t. l. se je vršil v prostorih Trgovske in obrtniške zbornice občni zbor gremija trgovcev za ljubljansko okolico. Gremijalni načelnik g. Franc Zebal je ugotovil sklepčnost, otvoril občni zbor ter pozdravil navzoče, med njimi zastopnika odd. ministrstva trgovine in industrije g. dr. Pekleta, zastopnika obrtne oblasti mestnega magistrata g. Čehuna, zastopnika Trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Pretnarja, zastopnika Trg. društva Merkur in Pomočniškega zbora g. tajnika Urbančiča.

Po pozdravu se je gremijalni načelnik pred prehodom na dnevni red spomnil v prošlem letu umrlega člana, odbornika Andreja Grampovčana iz Vrhnike. Z njegovo smrtjo je gremijalni odbor zgubil vrlega sodelovalca za koristi trgovstva ljubljanske okolice. Gremij mu ohrani trajen in časten spomin.

Overovalteljem zapisnika se imenujeta gg. Šetinc in Jeločnik.

V daljšem izčrpnem govoru je nato g. načelnik Franc Zebal opisal razvoj poslovanja v pretečenem letu in omenjal vse težkoče, s katerimi se mora gremij boriti pri prizadevanjih za izboljšanje položaja naše trgovine.

Ugotavlja nadalje velik razmah trgovstva ljubljanske okolice tekom zadnjih let, graja malomarnost onih članov, ki se občnega zbora niso udeležili, ter pozivlja navzoče, da v bodoče razvijejo največjo agitacijo, da se bo članstvo v bodoče v častnem številu udeleževalo občnih zborov.

Nadalje je omenjal dohodninske volitev, začetkom leta 1924, s katerimi je trgovstvo doseglo, da so prišli v komisije tudi zastopniki trgovstva, ki uživajo naše zaupanje. Vršile so se razne seje, ankete ter zborovanja, katerih se je gremij vsikdar udeleževal in stavljal, ako je bila potreba, svoje predloge. Gremij je izvršil več akcij v carinskih in davčnih zadevah, ki so imele deloma pozitivne uspehe. Ob koncu govora je g. načelnik poudarjal važnost, ki jo ima stanovska organizacija za obrambo stanovskih interesov ter je pozival navzoče, da se tesno oklenejo svoje organizacije, ker le tako bo zajamčeno uspešno delovanje.

Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora se je na predlog g. Davorina Šetince opustilo.

Gremijalni tajnik g. Al. Šmuc je podal nato obsežno poročilo o delovanju gremija v letu 1923. Poročilo se v bistvu strinja s poročilom ljubljanskega gremija, ki smo ga priobčili v št. 54.—57. našega lista, kajti gremija Ljubljana — mesto in Ljubljana — okolica postopata v vseh zadevah sporazumno.

Nato je tajnik podal blagajniško poročilo:

Računski zaključek za leto 1923. izkazuje dohodkov 27.585.38 dinarjev, stroškov 25.604.42 dinarjev. Gotovine je bilo v blagajni koncem leta 1923. 1.980.96 Din.

Lahko bi bilo, ki imamo dosti vodnih sil v bližini samega Bora, osnovati elektrolitsko rafinerijo. Samo pri izdelavi dnevno 10 ton bakra izgori 45 ton žvepla. Ne samo, da uhaja brez koristi v zrak, temveč mora celo družba plačevati za povzročeno škodo. Bila bi stvar naše administracije prepovedati, da se zemeljsko bogastvo zapravlja na nepremišljen in celemu kraju škodljiv način. Lahko bi bilo izkoristiti vsaj 20 ton žvepla, kar bi odgovarjalo dnevni proizvodnji 60 ton monohidrata, kar je dosti za izdelavo celokupne municije v naši državi.

V naši državi je potrebno na leto približno 500 vagonov modre galice. Največ se uvažja, ker naša podjetja radi dragega bakra ne morejo konkurirati inozemstvu. Ker društvo borskih rudnikov prideluje samo črni baker, ki je radi plemenitih sestavin predrag, zahteva potreba države, da država rafinira baker v državi in da izdeluje galico za našo potrebo. Da bi ta

Premoženja je imel gremij koncem leta 1923. 12.038.85 Din.

Proračun za leto 1924 je sledeči:

Dohodki so proračunjeni na podlagi novih inkorporacijskih pristojbin na 15.500 Din, stroški pa na 31.100 dinarjev. Primanjkljaj po 15.600 Din se krije s predpisom doklad po višini predpisane občne pridobnine.

Proračun in računski zaključek sta bila na predlog pregledovalca računov gg. D. Šetinc in Dore Kregar enoglasno sprejeta. Hkratu se je odoboru podelil absolutorij in izrekla blagajniku g. Novaku zahvala za njegovo vestno poslovanje.

Sklenilo se je nadalje zvišanje inkorporacijskih pristojbin, katere se na predlog odbora času primerno zvišajo, prav tako se je sklenilo zvišati tudi vpisnino in oprostinno vajencev. Sklenilo se je zvišati globe za one člane, ki ne vpoštevajo gremijalnih pravil. Vse izpembe so bile soglasno odobrene in sprejete.

Pri zadnji točki dnevnega reda so se sprejele še nastopne zahteve:

1. da se znova uvedejo davčni plačilni nalogi;
2. da se še naprej dovoljuje prodaja denaturiranega spirita pod pogoji, pod katerimi je bilo to dopustno pred uveljavljenjem zakona o taksah;
3. da obrtna oblastva najstrožje postopajo proti krošnjarjem;
4. da se obrtno oblastvo pri podeljevanju obrtnih listov ozira v prvi vrsti na krajevno potreščino in pred podelitvijo obrtnega dovoljenja posameznikom pošlje vsako prošnjo gremiju na vpogled in v izjavo;
5. da se pri sestavi novega obrtnega reda uvede za vse trgovske stroke dokaz usposobljenosti;
6. da se čimprej izvršijo volitve v Trgovsko in obrtniško zbornico.

Pri tej točki se je oglasil k besedi med drugimi g. Jeločnik, ki je ostro kritiziral novi zakon o taksah in pristojbinah ter posebno žigosal točilno takso, katera obremenjuje v prvi vrsti male trgovce na deželi, katerim se je po večini predpisala v taki izmeri, da je ne morejo vplačati. Apelira na g. načelnika Zebala, da podvzame na merodajnih mestih vse potrebne korake, da se ta zakon, če že ne odpravi, vsaj tako omili, da bo možno po prometu in razmerju časa pri sedanjih neugodnih pridobitnih razmerah predpisano takso tudi vplačati.

Nato je gremijalni načelnik g. Zebal zaključil občni zbor. Po občnem zboru se je vršila odborova seja, na kateri so se določile smernice za nadaljnjo gremijalno poslovanje.

proizvodnja bila zelo lukrativna, se vidi iz tega, da stane vagon galice 100 tisoč dinarjev, pri porabi 500 vagonov ostaja torej v državi 50.000.000 Din.

V navedenem slučaju mora naša država zahtevati od družbe borskih rudnikov: 1. da en del žvepla predela v žvepleno kislino, ki bi pokrila izdelavo municije, ki jo rabi naša država; 2. da rafinira baker za potrebo države; 3. da pokrije potrebo modre galice.

Ta zahteva se more izpolniti v roku dveh let. Na te pomanjkljivosti v obratu društva Borskih rudnikov opozarja tudi g. Savić v I. delu svoje knjige na strani 145. v članku »Naša proizvodnja plavog kamena«. Take pomanjkljivosti se morajo odstraniti administrativnim putem in v slučaju, da ni zakonske možnosti za naknadno ureditev industrijskih in rudarskih podjetij, se mora ta možnost vstvariti radi državnih potreb z novimi zakonskimi predpisi.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

32. Naše izdelovanje klobukov (klobučevine).

V naši državi izdelujemo klobuke od klobučevine ali sirovine (volne ali zajčje dlake) naprej, uvažajo pa se iz teh sirovin tudi že izdelane šule. To je povzročilo predvsem dejstvo, da so se klobuki preje izdelovali na roko. Ko se je uvedlo strojno izdelovanje, je nekaj klobučarjev opustilo izdelovanje šul in so le predelovali s strojem izdelane šule. Največ se jih je pričelo baviti s popraviljem starih klobukov in s prodajo na stroje izdelanih klobukov.

V Beogradu je: 1. Prva srbska moderna industrija moških in ženskih klobukov Sime Todorovića. Klobuke izdeluje iz uvoženih šul. Ima 8 raznih strojev za formiranje in apretiranje klobukov in parni stroj z osmimi konjskimi silami. Na leto izdela približno 5000 do 8000 tucatov klobukov. Od teh jih je iz zajčje dlake 2000 do 3000, ostali so klobučevinasti. Lastniku sta v vojni padla dva sinova in tovarno so mu med vojno popolnoma izropali. Zato ni mogel začeti z izdelovanjem šul, kakor je to nameraval pred vojno. 2. Nadalje je v Beogradu 14 klobučarjev, ki se bavijo s popravili in po malem izdelujejo iz uvoženih šul nove klobuke. V ostali Srbiji se nahajajo klobučari le še v Nišu.

Bivša privilegirana tovarna klobukov g. Matića je prenehala z obratovanjem.

V Bosni in Hercegovini, Dalmaciji in Črni gori ni klobučarjev.

V Zombolji poslujejo: 1. »Union«, tovarna klobukov d. d. Urejena je tako, da more izdelati na dan približno 2500 klobučevinastih šul in 250 šul iz zajčje glake ter 1000 klobukov. Ima 120 večjih in manjših strojev in svojo izdelovalnico kartonaže. Pri polnem obratu more zaposlovati približno 350 delavcev, ima pa jih sedaj le 174. Za razlog te okolnosti se navaja, da se ogromne množine italijanskih klobukov uhohtaplja preko meje brez plačila carine in da je cela država preplavaljena s tem slabim uhohtapljenim italijanskim blagom. 2. Deker i drugovi, tvornica klobukov, Zombolja, ki izdela na leto približno 40.000 klobukov iz klobučevine in zajčje dlake. Delavcev zaposluje 45.

V Vrhu so: 1. Tvornica klobukov N. J. Mijatovića, ki izdeluje izza novega leta na dan po 20—25 tucatov klobučevinastih šul, iz katerih izdeluje nadalje klobuke. Iz uvoženih šul izdeluje fine klobuke. Leta 1921. je izdelal 6000 tucatov klobukov. 2. Tvornica klobukov F. Sladeka, ki izdela na dan iz uvoženih šul približno 10 tucatov klobukov. 3. Tvornica klobukov Jove Kličina, ki izdela na leto približno 1000 tucatov klobukov iz uvoženih šul. Zaposluje 4 moške in 6 ženskih pomožnih moči in 2 učenca. (Dalje prih.)

Trgovina.

Konkurzi v Nemčiji. — V mesecu maju 1923 je bilo v Nemčiji priglasenih 322 konkurzov napram 133 konkurzom, priglasenim v prejšnjem mesecu.

Naš izvoz v mesecu aprilu t. l. — Po uradnih podatkih generalne direkcije carin se je v mesecu aprilu t. l. izvozilo iz naše kraljevine 260.920 t blaga v vrednosti 720.294.276 dinarjev napram 216.608 t blaga v vrednosti 489.497.422 Din v mesecu aprilu t. l. V prvih štirih mesecih t. l. se je izvozilo iz naše države 975.184 t blaga v vrednosti 2.786.730.000 Din, torej za 222.638 t (29.54%) odnosno za 784.631.218 Din (39.19%) več nego v isti dobi leta 1923.

Iz poročila Saveza nabavljalnih za drug državnih nameščencev o nabavi blaga. — Začetkom leta 1923. je bil Savez glede moke v poslovnih zvezah z državnim posestvom Belje, ki pa ni dobavljalo zadostnih množin. Savez je zaradi tega nakupoval moko tudi v Vukovaru, ki pa ni zadovoljil zadržg s svojim blagom, potem v Osijeku in končno

je sklenil pogodbo z lastniki mlinov v Adi in Moli. S temi mlini, ki dobavljajo prvovrstno moko, je za enkrat sklenjen dogovor, ki velja do septembra tekočega leta. V l. 1923. je Savez nabavil in odpremil zadrugam te-le količine moke: iz Vukovarja 949.000 kg, iz Belja 96.000 kg, iz Osijeka 40.000 kg in iz Ade-Mole 296.670 kg, skupaj 1.381.670 kg. — Sladkor je Savezu dobavljalo s 25% popustom državno posestvo Belje, ki tudi glede sladkorja ni v celoti izpolnilo dogovora. Savez je s finančnim ministrom sklenil v septembru 1923 aranžma za 25 vagonov sladkorja s popustom 1 Din pri kilogramu, začetkom novembra 1923 pa za daljnjih 100 vagonov s popustom po 1.50 Din pri kilogramu. Ostale zemeljske produkte, kakor so jih zahtevale včlanjene zadruge, jim je pošiljalo Savezovo zastopstvo v Vukovaru in sicer: koruzo, fižol, ječmen, suho meso, mast, sir itd. Mnoge zadruge so dobri odjemalci za testenine, katere je Savez nabavljaval v tvornici »Karolina« v Osijeku. V teku leta 1923. je bil oprodano 25.025 kg testenine in 720 kg keksov. Glede dobave kolonijalnega blaga ni Savez ukrenil ničesar takšnega, kar bi dobro rešilo vprašanje teh dobav, ker je riziko preveliko. Razne manufakturne robe je bilo nabavljeno v letu 1923. iz tujine za 6.060.012,59 Din. Savez je pričel leta 1923. z lastno produkcijo perila na ta način, da je pristopil s 50% kapitalom delniški družbi »Mirko A. Marjanović«. Delo se je pričelo v mesecu maju t. l. Za prvih sedem mesecev poslovanja v tej panogi je imela tvornica 126.000 Din čistega dobička.

Trgovski stiki z Japonsko. Japonska tvrdka išče trgovskih stikov z našimi tvrdkami. Interesira se posebno za uvoz na Japonsko kovinskih izdelkov, volne, preje, stekla, izdelkov iz marmorja, umetnin in vsakovrstnega papirja itd. Interesantom je njen natančnejši naslov na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Avstrijska zunanja trgovina. V mesecu aprilu t. l. je Avstrija uvozila za 182.2 milj., izvozila pa za 101.5 milj. zlatih kron blaga. V prejšnjem mesecu je znašal uvoz 172.2, izvoz pa 88.2 milj. zlatih kron. Prve štiri mesece leta 1924 je bil uvoz za 348 milj. zlatih kron višji nego izvoz.

Industrija.

Kriza v poljski tekstilni industriji. — Poljska vlada je dovolila tekstilnim tovarnam v Lodzu tromesečni kredit 7 milijonov zlatih goldinarjev proti 9% obrestim p. a. Hkratu je dovolila tudi malim poljedelcem kredit 6 milijonov zlatih goldinarjev.

Rumunska industrija. — Rumunija, ki ima po zadnjem ljudskem štetju 17.349.098 prebivalcev, uporablja v svoji industriji 481.155 konjskih sil in zaposluje 157.422 delavcev. Na enega prebivalca odpade torej 0.36 konjskih sil in na enega industrijskega delavca 111 prebivalcev.

Davki in takse.

Pobiranje 1% prispevka za nabavljane zadruge. — Generalna direkcija državnega računovodstva je z razpisom z dne 26. maja t. l., št. 43.107, za pobiranje 1% prispevka za nabavljane zadruge državnih nameščencev izdala nastopna navodila: 1. 1% prispevek po čl. 70. zakona o nabavljajnih zadrugah se pobira le od onih računov, ki zadevajo državne dobave materialnega značaja za račun države; 2. 1% prispevek se ne pobira od računov za prevoz, prenos, razne usluge in fizično delo, od računov občin za vodo, razsvetljavo, kanalizacijo itd., kakor v vseh primerih, v katerih ne gre za materialno nabavo državi. — Po tem navodilu se morajo ravnati državna oblastva izza dne 1. junija 1924.

Akcija za revizijo taksnega zakona. — Pravniško društvo v Zagrebu je priredilo te dni s sodelovanjem gospodarskih krogov zborovanje, na katerem se je ugotovilo občutne hibe sedanjega taksnega zakona tako v legislativnem, kakor v materialnem oziru in osobito poudarjalo nejasnost in neskladnost posameznih določil z drugimi zakoni. Na zborovanju soglasno sprejeta resolucija zahteva, da se zakon s sodelovanjem prizadetih krogov čimprej revidira, da se izvršilni predpis v okviru zakona omili in ukrepe vse potrebno, da se bo zakon s pra-

vilnikom vred v vseh delih naše države enakomerno izvajal.

Davčni plačilni nalogi. — Iz razglasov, ki nam dohajajo od posameznih davčnih oblastev o razgrnitvi predpisanih izkazov, posnemamo, da je finančna delegacija v zadnjem času odredila, da se bodo predpisni izkazi o dohodnini v bodoče razgrinjali le pri davčnem oblastvu in pri davčnem uradu. Razgrnitev teh izkazov pri občini nadomeste posebna obvestila, katera vroči občina vsakemu davkoplačevalcu. Glede drugih davčnih vrst ostane zaenkrat po vsej priliki vse pri starem. Natančna vsebina odredbe nam še ni znana. Ko bo objavljena, se hočemo z njo izčrpeje pečati.

Dohodnina za leto 1923. Odmero dohodnine za l. 1923 so dovršila davčna okrajna glavarstva Krško, Novomesto in Konjice v Mariboru. Predpisni izkazi so razgrnjeni na vpogled v priredbenem okraju Krško od 29. junija do 13. julija t. l., v priredbenem okraju Novomesto od 1. do 15. julija t. l. in v priredbenem okraju Konjice od 16. do 30. julija t. l. Prizivni rok poteče v Krškem dne 28. julija t. l., v Novem mestu dne 30. julija t. l. in v Konjicah dne 14. avgusta t. l. Prizivi, katere je kolekovati z 20 Din, se morejo vložiti pri davčnem oblastvu, ki je davek predpisalo. Vsak davkoplačevalec je upravičen zahtevati, da se mu prijavi podrobna odmerena podlaga. Tak prošnjak se kolkuje s 5 Din. — Davčni zavezanci se o predpisu dohodnine obveste še tudi s posebnimi obvestili, katere jim vroči županstvo. Ta obvestila nadomeste odmerne izkaze, ki so bili doslej razgrnjeni pri županstvih.

Odmera hišno-najemniškega davka za l. 1924 v konjiškem okraju. Predpisni izkazi o tej odmeri so razgrnjeni pri občinskih uradih, pri davčnem uradu in pri davčnem oblastvu od 16. do 30. julija 1924. Prizivni rok poteče dne 14. avgusta 1924.

Davčno okrajno oblastvo v Radovljici, dne 24. junija 1924. — Odmera dohodnine za leto 1923, za cenilni okraj radovljiški je izvršena. Odmerni izkazi so davčnim zavezancem na vpogled pri davčnem okrajnem oblastvu in pri davčnem uradu v Radovljici od dne 1. do dne 15. julija 1924.

Denarstvo.

Obtok bankovcev. — Po stanju dne 7. junija t. l. je imela Avstrija v obtoku za 7390 milijard kron, Nemčija za 954.249.129 milijardov mark, Češkoslovaška za 7882 milijardov kron, Ogrska za 2.449.998 milijardov kron in naša kraljevina za 5512 milijardov dinarjev bankovcev. Obtok je znašal koncem leta 1922., to je približno pred poldrugim letom, v Avstriji 1288 milijardov kron, v Nemčiji 1.260.095 milijard mark, na Češkoslovaškem 10.064 milijardov kron, na Ogrskem 75.887 milijardov kron in v naši kraljevini 5040 milijardov dinarjev.

Obtok čehoslovaških bankovcev. — Bančni urad čehoslovaškega finančnega ministrstva je imel po stanju dne 15. junija t. l. za 7.708.428.000 Kč bankovcev v obtoku. Izza dne 7. junija t. l. se je obtok znižal za 173.744.000 Kč.

Madžarska devizna naredba. — Te dni se je vršila v madžarskem finančnem ministrstvu konferenca, v kateri se je izdelala nova devizna naredba. Devizna centrala ostane v okviru Narodne banke, da bo omogočeno vodstvo deviznega prometa. Devizni promet v državi kakor tudi z inozemstvom postane popolnoma prost. Uvoz in izvoz deviz je torej dovoljen, prepovedan pa je izvoz madžarskih kron. Pri izvozu efektov so v prosti trgovini z devizami omejitve le v toliko, da je treba vplačati pri izvozu efektov 50% izkupička na devizah centrali. To pa je radi stabilizacije madžarske krone praktično le malega pomena. Načrt, da se devizni promet dovoli le posameznim bankam, je propadel. Dosedanji člani devizne centralne se smejo pečati tudi v bodoče z devizno kupčijo.

Delničarji bivše avstro-ogrške banke se opozarjajo, da izdaja generalni inšpektorat finančnega ministrstva le do 1. julija t. l. dovoljenja za izvoz delnic na Dunaj, kjer se vnovčujejo po 365.000 avstr. kron za komad.

Carina.

Carinska konferenca na Rakeku. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja vse interesente, da se vrši XIV. redna carinska konferenca na Ra-

keku v pondeljek dne 30. junija t. l. ob 6. uri popoldan v zgradbi carinarnice.

Carinska konferenca v Ljubljani. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obvešča vse interesente, da se vrši prihodnja carinska konferenca v pondeljek dne 30. junija t. l. ob 6. uri popoldan v posvetovalnici zbornice.

Avstrijski carinski tarif. — Po vesteh z Dunaja so se razpravljale na parlamentarni anketi koncem preteklega tedna agrarne carine. Kakor kaže, bo projekt glede teh carin ostal neizpremenjen. Carina za cement se bo nekoliko znižala, za sirovo-železo pa opustila. Povišati pa se namerava carina za železo v palicah.

Razno.

Praznovanje Vidovega dneva. Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani opozarja svoje člane, da imajo biti po naredbi ministrstva za notranje zadeve na Vidov dan trgovine celi dan zaprte.

Društvo bančnih zavodov v Sloveniji. Ljubljana razglasa: Bančni zavodi na Vidov dan, dne 28. junija 1924 ne poslujejo.

Ustanovitev konzulatov na Sušaku. Z razvojem pomorske trgovine na Sušaku, se prav živo čuti potrebo po ustanovitvi konzulatov in konzularnih zastopništev onih držav, s katerimi smo v trgovinskih stikih. Zainteresirane države so hotele rešiti to vprašanje na enostaven način, da so hotele ustanoviti na Sušaku nekatere filiale njih konzulatov, ki so na Reki. Ker bi bili s tem oškodovani naši interesi, se je vlada temu uprla in zainteresirane inozemske države bodo morale ustanoviti na Sušaku posebne konzulate, neodvisne od onih na Reki.

Produkcija svilenih kokonov v Vojvodini. — Letošnja produkcija svilenih kokonov v Vojvodini je za 50% večja nego lansko leto. Ceni se na 500.000 kg, dočim je znašala produkcija l. 1923. le 220.000 kg. Južna Srbija je letos pridelala 200.000 kg svilenih kokonov.

O letini opija v naši državi. — Letošnja letina za opij v Južni Srbiji je zelo slaba. Po poročilih iz Skoplja se pridelek ne ceni nad 15.000 kg. Ako se tej količini prišteje še ne prodani pridelek lanskega leta, izvoz opija ne bo presegal 20.000 kg. — Nekatera švicarska kemična podjetja se interesirajo za opij Južne Srbije in nameravajo ustanoviti v Skoplju laboratorij za sortiranje sirovega opija.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nas naproša za objavo sledečega ukrepa: Počenši s mesecem julijem t. l. urad plačilnih nalogov, ki znašajo na mesec 30 Din in manj, ne bo več razpošiljal vsak mesec, temveč za tri mesece skupaj, tako, da bodo obsegali prihodnji plačilni nalogi mesece julij, avgust in september itd. Gg. delodajalce, ki bi s tem ne bili zadovoljni, se naproša, da to sporoče uradu po dopisnici, sklicujoč se na opr. št. X-9448/24, na kar se jim bo dostavljalo plačilne naloge kakor doslej za vsak mesec posebej.

Velesejem v Beogradu se letos še ne vrši, ker se spričo poznega časa ne morejo dovršiti vsa pripravljana dela. Prvi velesejem se torej otvori v Beogradu šele leta 1925.

Konvertiranje ogrskih državnih dolgov. — Reparacijska komisija je pooblastila ogrsko vlado, da sklene dogovor z Ameriko, po katerem se ameriški krediti po 1685 milijonov dolarjev odplačajo tekom 62 let. Obrestna mera je dogovorjena za prvih deset let na 2, pozneje na 3%.

Gibanje delniških družb v Nemčiji. — V mesecu maju t. l. (v mesecu aprilu t. l.) je zvišalo 47 (27) delniških družb delniško glavnico za 8.34 (3.56) milijonov zlatih mark. Likvidacijo je prijavilo 48 (33) družb. Na novo se je ustanovilo 87 (99) družb s 13.3 (16.8) milijoni zlatih mark delniške glavnice.

Omejitev uvozne prepovedi v Nemčiji. Izza dne 1. junija t. l. je v Nemčiji razveljavljena uvozna prepoved za nastopno blago: apno (naravno ali fosforno), divje kovanje, semena za gozdne sadike, izvzemši za borovce, smreke in bukke.

Stroški za preživljanje na Angleškem. Angleško delavsko ministrstvo je preračunilo indeksno številko za preživljanje za mesec april na 73% in za mesec naj

na 71% preko predvojnih cen. Padanje je deloma naravna posledica, ki se pojavlja vsako leto, deloma pa posledica ugodnega državnega gospodarstva in proračuna. Začetkom leta 1919. so bile cene za preživljanje za 120% višje nego predvojne cene, koncem meseca junija 1920. za 150%, koncem l. 1920. ja 167%, koncem leta 1921 za 99%, koncem leta 1922. za 80% in koncem leta 1923 za 77 odstotkov.

Hamburško pristanišče se v povojni dobi jako lepo razvija, ker je že davno doseglo višino prometa v predvojni dobi. Meseca maja t. l. je znašal uvoz 1.517.390 ton, izvoz pa 1.549.562 ton blaga, meseca maja leta 1913. pa uvoz le 1.193.526 ton, izvoz pa 1.253.987 ton.

Produkcija premoga. — V nemškem delu gornje Slezije je znašala produkcija premoga v mesecu maju t. l. le 119.203 tone, dočim je znašala v prejšnjem mesecu 826.145 ton. — Ogromno razliko je povzročil štrajk rudarjev, ki je izbruhnil tekom meseca maja t. l.

Hmelj.

VII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmelj. nasadov doma in drugod. — Zatec, C. S. R., 20. junija 1924. Vreme tretjega tedna meseca junija je bilo nestanovitno. Začetkoma smo imeli hladne dneve, obilo padavine in skoraj mrzle noči. Od večeraj je pa vreme prav ugodno in lepo in tudi noči so tople. Zaostanek v rasti je popravljen. Zelo velik del tukajšnjih nasadov kaže prav bujno rast, rastlina je zdrava in je stanje vobče prav zadovoljivo. Hmelj je dosegel skoro visokost drogov, oziroma žic ter nastavlja mnogo panog. Mali del nasadov je dorasel le do treh četrtin drogov in je za spoznanje slabšeji. Aphis muhe in uši se niso pomnožile in je vsaka nevarnost okuženja skoro izključena. Hmeljarji obsipavajo rastline. Vobče se lahko reče, da je hmeljska rastlina gledé razvoja v primeri z minulim letom za nekoliko naprej. — Na trgu je le malo prometa, vendar so cene čvrste in se drže v stari visokosti. Za 50 kg se plačuje od 6900 do 7050 čK. — Iz vseh drugih hmeljskih okolišev prihajajo tudi le ugodna poročila.

Tržna poročila.

Novosadska borza. Pšenica: bačka 79 do 80 kg, 2 odst., 305—370.50 Din. Ječmen: bački 67—68 kg, 270—275 Din. Oves: bački 275—280 Din. Turščica bačka 230—232.50 Din. Otrobi: bački 190 dinarjev. Sicer cene neizpremenjene. Tendenco čvrsta pri živahnem povpraševanju in minimalni ponudbi.

Mariborsko sejmko poročilo (20. junija 1924.) — Na svinjski sejem se je pripeljalo 231 svinj in 3 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari, komad 137.50 do 225, 7 do 9 tednov stari, komad 250 do 300, 3 do 4 mesece stari, komad 650 do 700, 5 do 7 mesecev stari, komad 750 do 950, 8 do 10 mesecev stari, komad 1050 do 1200, 1 leto stari, komad 1500 do 1875 Din. — 1 kg žive teže 15 do 17.50, 1 kg mrtve teže 20 do 23.75, koze komad 250 do 300 Din.

Položaj na žitnem trgu. — Inozemsko časopisje priobčuje nastopno poročilo o položaju na našem žitnem trgu: Znižane cene za pšenico in moko jako vplivajo na inozemske trgovske stike, vsled česar so se v zadnjem času izvozile izdatne množine. Cene za izvoz namenjenega blaga so mestoma celo ugodnejše nego za isto blago na jugoslovanskih tržiščih, ker je v zadnjem času nastopila močna ogrska konkurenca. Dovož pšenice na jugoslovanska tržišča je malenkosten. Spričo ugodne letine, kakršno se letos pričakuje, cene že sedaj padajo in ni upanja, da bi dosegle prejšnjo prvotno višino. Pšenica najboljšje kvalitete stane 3 Din kilogram, slabšeje kvalitete so pa še veliko cenejše. Železniški promet preko Bogojeva, kjer se stekata Donava in Drava, je ustavljen. Nakupljeno blago zaradi tega ne more pravočasno dospeti na namembno postajo. Pošiljatve, ki se izvažajo preko Novega Sada in Indije, zaostajajo. Moka ničlarica stane 5 Din, krušna moka 3.75 do 3.80 Din za kilogram. V zadnjem času se izvažata tudi jako veliko koruze, ki stane v Vojvodini približno 2.30 Din, v Sremu pa 2.50 do 2.52 Din za kilogram. Oves se prodaja po 310 do 320 Din za 100 kg. Letošnja le-

tina bo po vsej priliki jako ugodna. V osmih dneh se bo že pričelo žeti ječmen. Tudi letina za pšenico utegne biti letos izredno ugodna.

Kovinski trg. V prvi polovici junija je bil promet na kovinskem trgu zelo miren, izprememb nobenih. Nejasnost političnega in gospodarskega položaja v Evropi je uplivala zlasti na železno kupčijo. — V severni Ameriki je cena surovega železa padala še kar naprej, produkcija v maju je zaostala za produkcijo v aprilu. V maju so producirali 2.6 milijonov ton, v aprilu pa 3.2. Kakor vse kaže, je začela sijajna konjunktura v Zedinjenih državah polagoma slabeti, ne samo v železni industriji, temveč tudi v drugih industrijskih panogah. Kolikor se da videti v bodočnost, najgloblja točka navzdol vodeče črte še ni dosežena. — Na evropskem trgu so bile v prvih tednih junija cene približno te-le: železo v palicah 7 funtov do 7.10, surova pločevina 7.15, fina pločevina 9. Angleška poročila pravijo, da je kupčija zanič. Domači konsum kupi le malo, samo toliko, kar mora; eksportna trgovina je pa prav popolnoma nezadovoljiva. Cene gredo kar naprej nazaj, zaloge so vedno večje in producenti morajo produkcijo omejiti. Producerski stroški so približno isti kakor so bili v začetku letošnjega leta; cena koksa je sicer nekaj padla, a plače itd. nikakor ne marajo iti nazaj. Producerski pravijo, da pri sedanjih cenah ne pridejo na svoj račun. — Francoskemu trgu nagaja neprestano valovanje devize, redna kupčija se ne more razviti. Povsod lahko opazujemo negotovost, ki teži na vsem gospodarskem življenju Francije. Štrajk v Poruhrju, pa z ozirom na zalaganje s koksom ni škodoval, ker je bilo še do-

mačih zalog dosti. V aprilu so producirali 651.000 ton surovega železa in 567.000 ton jekla. Maja je delalo 136 plavžev. — Belgijci so se v začetku junija zelo pohvalili in so rekli, da je nemška konkurenca menda odnehala. Takoj nato je pa nastopila tudi na njih kovinskem trgu ista negotovost kakor na francoskem. Doma so le malo kupovali, eksportna kupčija se pa tudi ni mogla prav razviti, nemška konkurenca se je spet pojavila. Cene sredi junija: železo v palicah 625 do 635 belgijskih frankov, tračnice 700, surova pločevina 775, srednja 820 do 825, Siemens-Martinovo jeklo 650, surovo železo 390. — Luksemburška produkcija je bila v aprilu boljše kakor v marcu, znašala je 186.000 ton surovega železa in 157.000 ton jekla, marca pa 165.000 in 151.000. Štrajk v Poruhrju je povečal povpraševanje inozemstva po luksemburškem železu in cene so se utrdile. Vendar pa strokovni listi niso zadovoljni in pravijo, da cene nikakor ne odgovarjajo nabavnim stroškom. Finančni položaj Nemčije luksemburški železni industriji ne ugaja, devize pa tudi preveč kolebajo. — Nemški železni in jekleni trg se ne more tako razviti, kakor bi se rad. Zmeraj ista pesem: inflacija papirnatega denarja, inflacija kreditov, pomanjkanje denarnih sredstev. Same posledice povojnih razmer. Politični položaj pa tudi ni prav jasen in ni čudno, da vse to na podjetnost trgovcev zelo vpliva. Strokovni krogi pa pravijo, da bo takoj vse dobro, samo da bo odpravljeno pomanjkanje denarja. Cene so zelo kolebale in so bile približno te-le: železo v palicah 125—170 zlatih mark, surova pločevina 170, fina 200, valjana žica 140. Pravijo, da pri teh cenah ni mogoče napraviti nobenega do-

bička in da niti nabavni stroški niso kriti. — Češki železni in jekleni trg je bil miren, brez posebnih izprememb. Domači trg je dober, na eksportnem je še zmeraj dosti povpraševanja. Cene so ugodne; bojijo se pa francoske in belgijske konkurence, ki bi pognala cene navzdol. Kakor v vseh evropskih državah, tudi v Češkoslovaški razmere na denarnem trgu niso posebno sijajne. Negotovost na francoskem trgu, pravijo, se bo poznala tudi na Češkoslovaškem.

Mariborska državna borza dela. Maribor, 21. junija. Od 15. do 21. junija je bilo pri tej borzi 117 pripravljenih prostih mest, 141 oseb je iskalo dela, v 74. slučajih se je izvršilo posredovanje in 6 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 21. junija je bilo 3934 pripravljenih prostih mest, dela je pa iskalo 5285 oseb, posredovanje se je izvršilo v 1978 slučajih in 1117 oseb je odpotovalo. Tudi v tem tednu je bilo več dela na razpolago, kakor je bilo delojemalcev. — Delo je iskalo 39 hlapcev in dekel, 4 gospodinje, 10 vinarjev, 1 drvar, 2 lovca, 3 ekonomski, 2 šafarja, 8 rudarjev, 2 vrtnarja, 1 kamnosek, 9 podk. kovačev, 1 železoličar, 3 železostugarji, 3 kleparji, 1 zlatar, 20 stavbnih in strojnih ključavničarjev, 7 mehanikov, 1 urar, 12 mizarjev, 4 kolarji, 1 sodar, 1 žagar, 1 sedlar, 3 usnarji, 21 krojačev in šivilij, 7 peric in ribaric, 1 šteparica vrhnih delov čevljev, 8 čevljarjev, 10 mlinarjev, 8 pekov, 3 mesarji, 2 pivovarilca, 3 zidarji, 2 steklarja, 4 tesarji, 7 strojnikov, 16 slug, 2 knjigovodji, 11 trg. sotrudnikov, sotrudnic, 8 kontoristk, 107 pomožnih tovarniških delavcev in delavk, 2 šoferja, 20 pisarniških moči, 7 hotelskih sobaric, 18 natakarič, 102 gospodinj, kuharic,

služkinj, sobaric itd., 21 vzgojiteljic. — Delo je bilo na razpolago: 5 pomožnim delavkam v opekarno, 8 ženskam za vezanje trte, 6 poljedelskim delavkam, 103 hlapcem in deklam, 11 vinarjem, 15 drvarjem, 1 opekarskemu mojstru, 1 kovaču za kose, 1 ključavničarju za železno in kovinarsko pohištvo, 1 kovotlačitelju, izdelovalcem godal, 1 sodarju, 4 žagarjem (gateristom), 1 tkalcu za sukno, 1 tapetniku, 4 čevljarjem, 1 slaščičarju, 3 natakarijem in natakaričam, 1 lakirarju za železno pohištvo, 1 pleškarju, 1 hišniku, 2 prodajalkama, 1 knjigovodkinji, 3 prvovrstnim kuharicam v hotel, 4 šiviljam za perilo, 2 vzgojiteljicama, 99 gospodinjam, kuharicam, služkinjam, sobaricam, varuškam itd.

**Dalmatinski
la Portland cement**
svetovne znamke
„SALONA“ (Tour)
nudi po najnižji dnevni
ceni promptno tvornica
„Split“ del. dr. za cement
Portland iz skladišča v
Ljubljani, Aleksandrova
cesta št. 12.

Glavno zastopstvo za celo Slovenijo

novi tovarne testenin
„SAVINJA“ v Celju

je prevzel
ROBERT WALLAND
Ljubljana

Mi smo **znižali ceno** našim
la jermenom na Din 145—za 1 kg.

Na veliko odgovarjajoči popust.

Nabavno središče za poljedelske stroje:
Krunoslav Stj. Jakovlić k. d.

Glavno zastopstvo:

International Harvester Company of America,
Chicago.

Zagreb, Martićeva ulica 14, vogal Radišine ulice.

Brzjavni: Poljostroj.

Naročajte „TRGOVSKI LIST“!

Najcenejše nove in rabljene **PISALNE STROJE**

v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računalnih, razmnoževalnih in kopirnih strojev **Ludovik Baraga, Ljubljana**

Šelenburgova ul. 6./I. nadst. Pisarniška oprema vedno v zalogi.
Barvni trakovi, karbon-indigo papir ter vse druge potrebščine.

Veletgovina
kolonijalne
in
špecijske
robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna postrežba
Zahtevajte cenik!

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo,
nogavice, potrebščine za
čevljarje, sedlarje, rinčice,
podloge (belgier), potreb-
ščine za krojače in šivilje,
gumbe, sukanec, vezanino,
svilo, tehtnice decimalne
in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Med na prodaj

1300 kg (1100 kg ajdovega
in 200 kg akacijevega)

Štefan BAKAN
Nedelica, p. Turnišče
(Prekmurje)

Malinovec

pristen, naraven
1 kg 20 dinarjev

nudi

lekarna dr. G. Piccoli v Ljubljani

A. VICEL
Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami,
emajlirano, pločevinasto in ulito
posodo, porcelanasto, kameni-
nasto in stekleno robo.

Na debelo! Na drobno!

Tančica za krste

okrasni, mrtvaški čevlji, žepni
robci, razni trakovi, vezanina,
čipke, nogavice, oboške če-
pice, sukanec, modere, vilice
in verige, vezalke, pavola
kvačkanec D. M. C., prejca za
vezenje, elastika, podpešniki
„Eterna“ in razni gumbi vedno
v veliki izbiri pri tiskarji
Osvold Dobeic, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 9.

ŽLICE, VILICE,

kuhinske in žepne nože, jedil-
no orodje, pipce, škarje, žepna
ogledala, usnike za cigarete,
pipe - mornarice, merila (po-
šeti), „Ilirija“, „Jadrin“ čistilo,
leščilo, masl in apretura za
usnice, olje za šivalne stroje,
črnilo in gumi-arabikum na
debelo pri tiskarji
Osvold Dobeic, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg št. 9.

TEODOR KORN

LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovec, stavbni, galanterijski in
okrasni klepar. Instalacije vodovodov.

Naprava stelovalov. — Kopališka in
klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine
za firnež, barvo, lak in med
vsake velikosti, kakor tudi po-
sod (škale) za konzerve.

LJUBLJANA

SIMON GREGORČEVA ULICA 13
Telefon št. 552

se priporoča
za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.
Lastna knjigovoznica.
Izvršitev točna in solidna!

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:
Din 50,000.000—

Rezervni zakladi
ca. Din 10,000.000—

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

PODRUŽNICE:

Brežice
Celje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Maribor

Metković
Novi Sad
Ptuj

Sarajevo
Split
Trst

Brzjavni naslov:
BANKA LJUBLJANA

Telefon št. 261, 413,
502, 503 in 504

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE